

PROJECTE DE RESTAURACIÓ

- Documentació fotogràfica exhaustiva de les obres a intervenir: Per tal de deixar constància de l'estat previ de conservació i per tenir sempre un referent, el primer que cal fer és la reproducció fotogràfica de les obres.
- Primera desinfecció preventiva: Per eliminar qualsevol risc d'infecció a la resta d'obres i al propi personal es realitza una primera desinfecció preventiva.
- Proves físico-químiques:
 - Prova de solubilitat i/o estabilitat de la capa sustentada amb els diferents dissolvents que a *priori* podem arribar a emprar. Degut a que en aquest tipus de conjunt amb variabilitat d'obra són moltes les tècniques emprades i anotacions realitzades al llarg dels anys sobre el suport, es pot necessitar la fixació puntual de grafia per tal de poder realitzar la resta del procés amb seguretat.
 - Mesura del pH per contacte amb tires (Panreac). Les mesures realitzades sobre els diferents exemplars intervinguts donen valors 5pH-6pH.
- Segona desinfecció: En cas d'infecció visible es durà a terme el protocol de desinfecció de la peça a tractar amb nebulització d'etanol i aigua al 10% sobre el suport (revers) i en base al resultat de la prova d'estabilitat de tintes anteriorment realitzada.
- Neteja mecànica: Per tal d'eliminar la brutícia i pols superficial es realitza una neteja general de suport,
 - 1ª aspiració amb aspirador específic de material d'arxiu.
 - Tractament amb paletines i goma per anvers i revers del suport.
 - Eliminació dels excrements d'insectes i altres partícules adherides al suport.
- Eliminació d'elements aliens al suport original: Etiquetes, restes de cintes adhesives i de material divers aplicat en anteriors intervencions.
- Tractament de taques i aurèoles: Previ a la neteja humida es realitza el tractament de taques amb l'aplicació puntual d'aigua i temperatura amb espàtula calenta.
- Eliminació de restes d'òxid: Derivat de la disposició sobre el suport de "xinxetes" i altres elements metàl·lics emprats en el moment de l'execució del dibuix o bé com a tècnica de subjecció. S'elimina mecànicament amb l'ajut de bisturí.
- Neteja humida: Determinada per la prova de solubilitat de la capa sustentada anteriorment realitzada es du a terme la neteja humida
 - 1er bany amb aigua tèbia i sabó de pH neutre específic de conservació de 15 minuts de durada
 - 1er bany d'esbandit amb aigua destil·lada de 20 minuts de durada

- 2on bany d'esbandit amb aigua destil·lada corrent de 10 minuts de durada

Donat el cas que les tintes siguin solubles, es realitzarà de manera alternativa la neteja humida per contacte, sobre taula de succió o campana de succió amb vapor d'aigua micropulveritzat.

- Estabilitat química del suport, desacidificació: Per tal d'aconseguir un pH neutre, es procedirà a realitzar un bany per immersió del suport en una dilució semisaturada d'hidròxid càlcic.
Donat el cas que la solubilitat de la tècnica emprada no possibiliti aquesta opció s'empra l'alternativa de la micropulverització pel revers de l'obra amb producte comercial, "*Bookkeeper*".
- Reaprest: El suport amb el pas del temps i la manipulació acaba perdent l'aprest original adquirit en el moment de la pròpia factura del paper. Es per això que en el procés de restauració caldrà reaprestar el suport amb metilcel·lulosa per tal de restablir físicament part de la resistència mecànica original del suport.
- Aplanat: Es realitzarà de manera controlada i gradual per tal d'evitar la deformació i alteració física de les mides del document.
- Reintegració física: Un cop estabilitzat químicament i aplanat el suport és el moment de reintegrar les llacunes, forats i manques que alteren físicament l'estabilitat del suport. Es realitza amb paper japonès específic de restauració, sempre amb menys gramatge que l'original per tal d'evitar tensions i aplicat amb cola metil-cel·lulòsica.
- Reintegració estètica del suport: Donat que es tracta d'il·lustracions mèdiques es valorarà en cada cas la necessitat de reintegrar estèticament la llacuna, ja que es podria alterar la informació que originàriament es pretenia i es podria alterar la informació científica original. Aquest procés només es realitzarà sota una necessitat estètica, i sempre amb una tècnica reversible i diferent a l'original per tal de poder diferenciar la zona reintegrada.
- Aplanat final: Controlat i amb ajut de lleugera humitat si és necessari
- Sistema de presentació: El sistema de presentació queda supeditat a les intencions d'exposició, d'ús i d'emmagatzematge dels exemplars. En qualsevol cas caldrà seguir els consells de conservació que s'adjunten.
La restauració no és condició per a la durabilitat de les obres si un cop finalitzada no s'apliquen les mesures de conservació preventiva adequades.